

ogsaa hadde kvindelige elever, blev internatet forbeholdt disse.

Livet ved skolen var — især i den første tid — strengt, næsten klosterlig. I sommertiden skulde elevene være paaklædt kl. 6 om morgenen; paa hvert værelse skulde saa holdes morgenandagt, hvorefter der blev arbejdet til skoletid, som i sommerhalvaaret ofte begyndte kl. 7. Dagen hadde sin bestemte inddeling, og senest kl. 10 $\frac{1}{2}$ skulde samtlige elever, efter aftenandagt paa værelsene, være i seng. Om søndagen skulde samtlige elever indfinde sig til gudstjenesten; var der ikke præken i Tanum kirke, skulde elevene, i regelen hver paa sit værelse, holde andagt med salmesang. Nødvendigheden av selvbetragtning, andagt og opbyggelse var sterkt betonet. Elevene maatte ikke uten særskilt tilladelse fjerne sig mere end en viss afstand fra seminaret.

Det ser ikke ut til at elevene i det hele har følt sig trykket av de strenge regler. Dertil bidrog baade den alvorlige, kristelige livsanskuelse som gjerne raadet blandt dem, og Gislezens sterke, personlige paavirkning. Dog kunde det jo forekomme at en livsglad ungdom søkte adspredelse paa forbudne veier. Men der var ofte ved denne tids seminarerlever noget trist og gammelmandsagtig; de dannet en eiendommelig, ofte let kjendelig type, og forholdene ved de andre seminarer har vistnok været omtrent som ved Asker. Ogsaa efter Gislezens fratreden fortsattes virksomheten i det gamle spor; men efterhaanden tapte skolen sit ensidig teologiske og kirkelige præg.

Paa grund av den sterke søkning underholdtes fra 1857—70 to paralellklasser; elevantallet steg i denne tid til henimot 100.

I 1862 blev forstanderstillingen inddraget, og i 1863 foreslog daværende andenlærer *Hertzberg* at stillingen som bestyrer skulde skilles fra det residerende kapellani, hvilket dog først skede i 1869, ved *Jacob Aars'* avgang. *Erik Berg* blev da utnævnt til den særskilte bestyrerstilling.

I begyndelsen av 1899 blev seminaret flyttet til Holmestrand, hvor der var opført en ny og mere tidsmessig skolebygning. Men traditionen blev ved flytningen brutt, og de gamle hyggelige skoleforhold fra Asker ophørte. Elevene kom til at leve et egte hybelliv, som regel paa de billigste steder, og uten adgang til familiehygge. Man fik her vistnok et større øvelsesapparat; men den praktiske oplæring blev samtidig trukket mere bort fra selve lærerskolen, og ligger nu helt utenfor denne. Der opstod ogsaa efter en kort tids forløp tvist mellem stat og kommune om betingelsene for adgang til folkeskolen som øvelsesapparat, og dette medførte endog at lærerskolen en tid negtedes adgang til folkeskolen og saaledes berøvedes en av de viktigste betingelser for sin gjerning. Søkingen avtok ogsaa sterkt, saa der maatte optages

ikke bare mindre vel forberedte aspiranter, men ogsaa saadanne som hadde bestaaet optagelsesprøven ved andre seminarer uten at bli optat.

Undervisningen var fra først av ordnet i overensstemmelse med den av Gislezen utarbeidede foreløbige plan, indtil reglementet av 1837 blev vedtat. Ved undervisningen spillet dengang — og ogsaa senere — de saakaldte „anskuelsesøvelser“ og „begrepsutviklinger“ en viktig rolle; men de drevs vistnok ofte paa en ret overfladisk maate. Den kateketiske metode blev ogsaa sterkt benyttet; den kunde dog utarte til „flisespikkeri“. Efter skoleloven av 1860 — i Hertzbergs og Bergs tid — spillet gymnastik og vaabenøvelser en betydelig rolle; der foranstaltedes manøvrer og fegtningsøvelser i marken, og der avholdtes mønstre, hvortil stundom hundreder av skolebarn møtte frem.

Elevenes antal var i det første aar 16; i 1840 steg antallet til 24, og omtrent paa dette trin holdt det sig til 1853, da det begyndte sterkt at stige indtil 1861, i hvilket aar 98 aspiranter fremstillet sig til optagelsesprøven. I slutningen av 1860-aarene gik det tilbake med søkingen; fra 1867 var nemlig det nye seminar paa Hamar i gang. Fra 1876 var søkingen atter stor, indtil forholdet forandredes ved flytningen til Holmestrand. Til 1847 var der fra seminaret dimittert ialt 189, til 1866 ialt 784, til 1884 ialt 1284 og ved utgangen av 1912—13 ialt 2140 (privatister heri medregnet).

Seminarets bestyrere har været: 1. *Knud Gislezen*, f. 1801, resid. kapellan til Asker fra 1833 og seminarets bestyrer 1834—55. Død 1860 som biskop i Tromsø stift. 2. *Christian Grønbeck Doderlein*, f. 1816, bestyrer 1855—63. 3. *Jacob Aars*, f. 1830, resid. kapellan til Asker og seminarets bestyrer 1863—69. 4. *Erik Olsen Berg*, f. 1827, cand. theol., bestyrer 1869—82. 5. *Nils Johan Julius Aars*, f. 1836, bestyrer 1882—92. 6. Dr. phil. *Georg Fasting*, f. 1837, bestyrer fra 1892, rektor 1902—12. 7. *Fredrik Ording*, f. 1870, cand. mag., rektor fra 1912.

Seminarets første andenlærer, *Christian August Gloersen*, gik i 1845 over i geistlig virksomhet; han blev senere sogneprest til Elverum. Seminarets første tredjelærer, *Halvor Hansen*, gik ogsaa senere over i geistlig virksomhet; han døde i 1875 som skoledirektør i Hamar stift. Av seminarets øvrige lærere bør nævnes *Nils Egede Hertzberg*, senere bestyrer (den første) av Hamar seminar, og overlærer *Joh. Dyring*, som har været i en uavbrutt virksomhet ved lærerskolen siden 1875. Foruten de nævnte er for tiden lærere ved skolen: *O. H. Coucheron*, f. 1865, adjunkt 1902, overlærer 1913, *W. H. Wexelsen*, f. 1862, adjunkt 1902, overlærer 1913, *Mathilde Eriksen*, f. 1858, cand. phil., ansat 1892. Øvelseslærere: *J. Fr. H.*